

www.e-rara.ch

**Demosthenis Oratorum Graeciae principis Opera, quae ad nostram
aetatem pervenerunt, omnia**

Demosthenes

Basileae, [1549]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-93319>

[Demosthenis Oratio In Pilippum IV.]

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

his melius aliquid habet, dicat & suadeat. Quod autem uobis probatum fuerit, id omnes deos precor ut sit ex usu reipublicæ.

LIBANII ARGVMENTVM QVARTAE IN
Philippum orationis.

Idem & huius orationis argumentum est, quod præcedentis: neque quicquam in ea inest amplius aut peculiare, præter illam de concordia rationem. Quum enim diuites a pauperibus dissentiant, Demosthenes operam dat, ut seditionem compescat: plebi suadens, ne diuitum fortunas publicet: diuitibus, ne lucellum illud è publico, tenuioribus inuideant. Suadet etiam Atheniësis, ut Regis Persarum per legatos societatem expetant.

DEMOSTHENIS IN PHILIPPVM

ORATIO QVARTA, HIERONYMO Vuolsio interprete.

QVVM & grauibus uos, Athenienses, & reipub. necessarios de rebus deliberare putem: operam dabo ut ea dicam, quæ è reipub. esse arbitror. Quanquam autem non pauca peccata sunt, neque paruo tempore cumulata, per quæ in hæc mala incidimus: nihil tamen omnium est, Athenienses, in præsentia difficilius, quàm quod uos animis à rebus gerendis abhorretis, & tantisper nauatis operam, dum sedetis & auditis, si quid noui nunciatum fuerit: deinde uestrum quisque digressus, non modò non curat ea, sed nec meminit. Ac petulantia quidem & avaricia, qua erga uniuersos mortales Philippus utitur, tanta magnitudo est, quantam auditis. Eum autem non posse coherceri uerbis & concionibus, nemo certè ignorat. Etenim si è nulla re alia id cognosci posset, ita considerandum esset: Nos nullo unquam loco, cum de iure disputandum fuit, uicti, nec iniuriam fecisse uisi sumus, sed omnes ubique superamus, & uincimus oratione. Nunquid igitur propterea illi res aduersæ sunt, aut reipublicæ prosperæ? Multum certè abest. Cum enim ille sumptis post armis progreditur, omnes fortunas alacriter in discrimen adducens: nos uerò sedemus, postquam alij æqua diximus, alij audiuius: fit ut facta orationibus anteuertant, & omnes curent non equitates quasunque tandem nos diximus, aut nunc dicemus, sed ea quæ facimus. Atqui eiusmodi ea sunt, ut neminem oppressum iniuria, seruare possint, neque enim plura de his dici opus est. Proinde cum oppidani in duas hæc sint diuisi partes, alij, ut neque ui imperare uelint, neque seruire cuiquam, sed in libertate & legibus ex æquo uiuere: alij, ut ciuibus imperare cupiant, & alteri parere, per quemcunque id se consecuturos putarint: ij qui tyrannides & principatus concupiuerunt, ubique dominantur: & urbs in qua constanter colatur libertas populi, haud scio an ulla sit reliqua ex omnibus, uestra excepta: & sunt, qui illius arbitratu præsumunt oppidis, omnibus his rebus quibus negocia conficiuntur, superiores. ac illud primum omnium & maximum est, quod prebitorem habent, ad eos corrumpendos, qui pecuniam accipere uolunt. alterum, & nihilo minus hoc, quod copie, quibus eorum aduersarij euertantur, quocunque tempore postularint, præsto sunt. Nos uerò non his modò rebus sumus inferiores, Athenienses, sed nec ex

Attentionem captat.

Negligentia Atheniësiū.

Philippus non uerbis, sed armis cohercendus.

Regni appetentes à Philippo adiuuantur, æqualitatis studiosi ab Atheniësis deservuntur.

Largitiones. Exercitus.

perge-

Athenienses ignavi, & contempti.

Parua in principio neglecta, magnam cladem parunt.

Consilium. Philippum pro inimico habendum.

Tyrannidis et libertatis naturale dissidium.

Atheniensium ingenium.

pergesieri possumus, hominibus qui mandragoram, aut simile aliqd uenenum biberunt, similes. Deinde (uera enim, ut ego iudico, fatenda sunt) eo utique pacto, in eam calumniam & contemptum uenimus, ut qui in ipsis periculis uersantur, partim de principatu uobis contradicant, partim de concilij loco: quidam etiam soli potius, quam uobis adiutoribus se defendere decreuerint. Qua tandem gratia hæc dico, & recensco? Neque enim, ita me amet Iupiter, omnesq; dij, odium quæro: sed eò, ut unusquisque uestrum, Athenienses, hoc cognoscat, & uideat quotidianam segnitiam & socordiam, ut in priuata uita, sic etiã in urbibus, nō in singulis que negliguntur, statim animaduerti, sed in summa rerum occurrere. Videtis Serrium & Doriscum: hæc enim primū neglecta sunt post pacem factam, quæ multis uestrum nec nota sunt fortasse: ea tamen tum neglecta & despecta, perdidere Thraciam & Cersobleptem socium uestrum. Rursum ea negligi cum uideret, & nullis defendi uestris auxilijs: subruit Porthmum, & tyrannidem e regione Atticæ, tanquam uallum, uobis obiecit in Eubœa. Hæc neglecta, Megara propemodū capta sunt. nihil curastis, neque commoti estis harum rerum ulla: neque ostendistis hoc, uos ei hæc agere non permissuros. Antronas largitionibus cum emisset, non multo post Orei potitus est, multa prætereo, Pheras, uiam ad Ambraciã, factas Elide cædes, alia infinita. Non enim ut enumerarem ui subactos & iniurijs affectos à Philippo, hæc recensui: sed ut hoc uobis ostenderem, nō de siturum omnes mortales uexare, omnia sue ditionis facere Philippum, nisi quis eum prohibuerit. Sunt autem quidam, qui, priusquam rem perfectè audierint, statim interrogare soleant: Quid igitur est agendum? non ut eo audito, faciant: omnium enim utilissimi essent: sed ut audiendi molestia liberentur. Dicendum tamen est, quid sit agendum. Primū Athenienses hoc certò apud uos statuetis: Philippum bellum gerere cum nostra republica, & soluisse pacem, & maleuolum atq; hostem esse toti urbi, & urbis solo: addam etiam dijs urbanis, qui eum eradicent: cum nulla re tamen æquè bellum gerere, ut cum forma reipublicæ: neque per insidias quicquam aliud omniū moliri ac meditari magis, quam ut eam destruat. idq; necessariò quodammodo, nunc quidem agit. Cogitate enim. Imperare uult: eius rei æmulos & aduersarios solos uos esse existimat. Iniurius est longo iam tempore, idq; ipse sibi est optimè conscius. Quæ enim uestra sunt, ijs utitur ad omnia cætera defendenda, & tutò tenenda. Si enim Amphipolim & Potidæam amitteret, ne in Macedonia quidem tutò se manere posse existimaret. Vtruncq; igitur scit, & se uobis insidiari, & uos id animaduertere. Quia uerò uos cordatos uiros esse putat, iurè se uobis inuisum esse censet. Præter hæc tam multa, compertum habet, etsi cæterorum omnium potiatur, se, dum popularis status apud uos erit, nihil firmi habiturum, sed si quam cladem aliquando acceperit (multæ autem homini accidere possunt) fore, ut qui nunc ui tenentur, ueniant, & ad uos confugiant. Non enim uos estis ipsi ad avariciam & dominatum ui obtinendum à natura bene parati: sed ad impediendum alium, quo minus & potiatur, & si teneat, ut eripiat: ac denique ad uexandos imperij cupidos, & om-

et omnes homines in libertatem asserendos, instructi. Non igitur uult uestram libertatem sibi in rebus aduersis esse formidolosam. In quo nō malae, nec ignauae sunt eius rationes. Primum igitur hac de causa hostis reipublicae est existimandus, & popularis status, irreconciliabilis. Secundo loco, certò tenendum, eum omnia quae molitur atq; apparat nunc, cōtra nostram urbem apparare. Neque enim quisquam uestrum ita uacors est, ut Philippum existimet, mala illa in Thracia (quo enim alio nomine appelles Drongilum, & Cabylen, & Mastiram, & ea quae nunc tenere dicitur) hanc inquam eum appetere, & ut ea obtineat, & labores & hyemes & extrema pericula tolerare: Athenienses autem, portus & naualia, & triremes, & argentifodinas, & tantos redditus, & locum & gloriam, quib. absit ut uel ille, uel quisquam alius, urbe nostra subacta, potiatur, non desiderare: sed futurum esse, ut hanc uos habere sinat: propter panicum autem & siliginem in Thracijs specubus conditam, in Barathro hybernaturum. Non hanc ita sunt. Sed & illa, quo his potiatur, & reliqua molitur omnia. Hanc igitur unusquisq; scire & tenere debet: neq; iubere mediusfidius, ut decernat bellum, qui optimo animo utilissima suadet. Id enim eorum est, qui detrectandi belli causam quaerunt, non qui ea quae sint ex usu reipub. agere decreuerunt. Videtis enim, si quis propter ea, in quibus Philippus primum, secundum, aut tertium, foedus uiolarat (multa enim ordine sunt) decreuisset, ei bellum esse inferendum: is uero aequè ut nunc, nemine Atheniensium bellum decernente, Cardianis opem tulisset: an non abreptus esset è medio decreti autor, & omnes questi essent, Philippum propter id decretum Cardianis opem tulisse. Ne igitur queri tote, quem pro Philippi delictis oderitis, & illius mercenarijs dilanandum obijciatis: neq; si bellum ipsi decreueritis, uelitis inter uos disceptare, utrum id uos fecisse decuerit, uel non decuerit: sed quemadmodum ille bellum infert, ita uos propulsate: ijs qui nunc propulsant, pecuniam date, & caetera quibus egent: ipsi autem tributum conferte, Athenienses, & comparate exercitum, triremes celeres, equos, nauigia equestria, & caetera quae ad bellum requiruntur. Ut enim nunc res administramus, ridiculum est. Quin ipsum etiam Philippum, ita me Dijs ament, optare puto, ut non aliud agat respub. nostra, quam quae nunc agitis: cessatis, sumptus facitis, cui res mandetis quaeritis, succensetis, alius alium accusatis. Vnde autem ista fiant, ego docebo: & quomodo compescenda sint, dicam. Nichil unquam, Athenienses, ab initio rectè instituitis, aut instruxistis, sed euetum semper sectamini: deinde, si serius uenistis, cessatis. Rursus, si quid aliud euenierit, instruitis uos, & tumultuamini: quum non ita sit agendum. Neque enim fieri potest, ut mittendis auxilijs quicquam rectè unquam conficiatur: sed comparandus exercitus est, & huic de commeatu prospiciendum, & publici questores constituendi, et ea ratio ineunda, qua quam accuratissimè potest, pecunia custodiatur. Sic agendum est, et expensarationes à quaestoribus reposcendae: rerum gestarum, à duce: neque nauigandi alio, aut aliquid aliud agendi causa ulla duci relinquenda. Quod si sic feceritis, & hoc uolueritis, reuera iustam seruare pacem, & manere domi, suoq;

2 Philippi conatus tendere ad euerfionem Atheniensium

3 Bellum ab ipsis Atheniensibus & decernendum et gerendum.

* Vel, est, cum quo bellum geratis quaerere. uariant enim exemplaria.

4 Legiones perpetuo alenda.

h conten

Pro defensione
patriæ &
libertatis Græ-
corum, nullis
parcendū sum-
ptibus.

Necessitas ho-
minis liberi et
serui.

Athenienses
nec admoneri
se de officio pa-
tuitur.

Athenienses ac-
cepto demum
malo sapiunt.

Societas Re-
gis Persarū ex-
petenda pro-
pter pecuniam

contentum uiuere Philippum cogetis, aut bellum ex æquo geretis. Et for-
tassis, Athenienses, fortassis, ut uos nunc sciscitami, Quid agit Philip-
pus: quò proficiscitur: sic & ille sollicitus erit, quò nostræ urbis copiarum se
contulerint, quò erupturæ sint. Quòd si cui uidentur hæc & magni sum-
ptus, & laboris ingentis atq; occupationis esse, omnino rectè uidentur.
Sed si reputet quæ reipub. post euentura sint, nisi hæc facere uoluerit: in-
ueniet, expedire ut officium ultrò faciamus. Nam si quis deorum sponso-
nobis sit (neq; enim mortalium ulli tanta de re fides haberi potest) eum,
si uos ocium agatis, et negligatis omnia, nō tandem uos ipsos inuasurum:
turpe tamen fuerit (ita me amet Iupiter, omnesq; dñi) & indignum uobis,
& auctoritate ciuitatis, & rerum à maioribus gestarum gloria, propter ue-
strum ocium alios Græcos uniuersos obijcere seruituti. Atque egomet
emori me malim, quàm huius consilij esse autorem. Verum si quis alius
id dicit, uobisq; persuadet, esto: ne defendite uos, amittite omnia. Sin hoc
nemini consultum uidetur, sed contrarium præscimus omnes, quo pluri-
bus eum potiri sinamus, eo nos acriorem illum & potentiorum hostem
habitueros: quid tergiuersamur: quid cessamus: quando, Athenienses, of-
ficio fungi uolemus: quādo, mehercule, necessitas aliqua fuerit: Sed quæ
liberorum hominum necessitas dici queat, ea non modò iam adest, sed eti-
am olim præterijt: at seruilis illa, ne quando ingruat, optandum est. Quid
uerò interest: Quòd ingenuo homini maxima est necessitas rerum gesta-
rum dedecus, eaq; maior haud scio an ulla sit: seruo autem, plagæ, & cor-
poris cruciatus, quod absit ut fiat, & dictu indignum est. Ac illud quidē,
Athenienses, ad ea esse segnes & tardos, quæ corporibus & facultatibus
præstanda reipublicæ sunt ab omnibus: non probandum est ullo modo.
Neque uerbis est opus: ueruntamen excusationis aliquid habet. At nec
ea quæ audienda sunt, quæq; in deliberationem cadunt, audire uelle: id
uerò meretur omnem reprehensionem. At uos nec audire, priusquā res
ipsæ adsint, ut nunc: nec ulla de re deliberare soletis per ocium, sed dum il-
le se contra uos instruit, idem agere, & uicissim instrui cessatis: & si quis
aliquid tale dixerit, ei; citis. Postquam autem perisse, aut obsideri aliquid
intellexistis: tum demum auditis, & instruimini. Fuiſſet autem audiendi
& comparandi sese, tum tempus, cum uos noluiſſis: rei autem gerendæ,
et utendi apparatu, nunc cum auditis. Itaque his moribus soli mortalium
omnium, contrā quā alij solent, factitatis. Nam omnes alij homines an-
te negotia deliberare solēt: uos, post negotia. Quod igitur est reliquum,
& olim factum oportuit, sed neque nunc ferum est, id dicam. Nihil omni-
um rerum, ad ea negotia quæ instant reipub. perinde est opus ut pecunia.
Ultrò autem felicitas quædam nobis offertur, qua si rectè utamur, fortas-
sis etiam nunc aliquid utile confici poterit. Primum enim, quib. Rex Per-
sarum fidem habet, quosq; de se bene esse meritos putat, hi oderūt, & bel-
lo infestant Philippum. Deinde qui adiutor & cōsciū fuit omnium Phi-
lippi contra Persarum regem instructionum, is abreptus est. & omnem
rem Rex non nobis accusantibus audiet, quos propter priuatam utilita-
tem uerba facere putauerit: sed ex eo qui ipse egit, & administrauit. Qua-
re fides

re fides habebitur accusationibus, & ea uestris legatis reliqua erit oratio, qua Rex maximè delectabitur: cum qui utroscq; læserit, communiter esse ulciscendum: & Regi multo fore formidabiliorem Philippū, si nos priores inuaserit. Si quid enim nobis derelictis acciderit, securè in illū esse impetum facturum. Propter hæc igitur omnia, censeo legatos esse mittendos, qui cum Rege colloquantur: & simplicitatem istam deponendam, quæ uobis sæpe detrimento fuit: ENIM uerò barbarus est, & communis omnium hostis, & reliqua eius generis omnia. Ego enim, cum uideo esse quosdam, qui illum qui Suis & Ecbatanis degit, metuant, & reip. male uelle dicant, qui prius etiam ad rempub. nostram erigendam adiutor fuit, & nuper pollicebatur (quod si uos non accepistis, sed senatusconsulto repudiastis, per illum quidem non stetit) de eo autem, qui in forib. adeò, propè in media Græcia crescit, prædone Græcorum, aliud aliquid dicat: demiror, eumq; metuo, quisquis tandem ille sit, cum ipse Philippum non metuat. Est & alia res, quæ reipub. nocet, iniusta maledicentia, uerbisq; non conuenientibus adducta in inuidiam: quæ ijs occasionem qui nihil æqui agere uolunt in repub. suppeditat. Denique omnium quæ defunt, cum id ab aliquo fieri oporteat, in eam rem transferri culpam inuenietis. De qua omnino dicere uereor, sed dicam tamen. Puto enim me habiturum, quod ad reipub. utilitatem, & pro pauperibus contra diuites dicā, & pro locupletibus contra egenos, si sublati è medio conuicijs, quæ propter theatralem pecuniam quidā iniqui dicūt, et timore illo, non sine magno malo posse hoc consistere, audiueritis: quo nihil maius ad res gerendas conferre, nihil quod totam urbem magis corroboret, præstare possimus. Sic autem considerate: uerū priore loco de ijs dicam, quos premi apparet inopia. Fuit non ita olim apud nos, cum uectigalia ciuitatis centum & triginta talenta non superabāt, & nemo ex ijs erat qui triremi præesse, aut conferre tributum poterat, qui non sua sponte sibi faciendum officium putaret, quod pecuniæ copia non erat. Nam et triremes instructe ibant, & pecunia in promptu erat, & omni officioungebamur. Post hæc Fortunæ benignitas auxit rempub. & talenta pro centum illis quadringenta redeunt, sine ullo diuitum detrimento, sed potius cum eorum emolumento. Diuites enim omnes ueniunt in partem eorum, & rectè faciūt. Quis sit igitur, ut id alijs alij exprobremus, et per eam speciem, facere quæ decent, recusemus: nisi fortè auxilium pauperibus à Fortuna oblatum inuidemus, quos nec ipse reprehendo, nec censeo reprehendendos. Neque enim in priuatis familijs adolescētem erga seniores ita affectum esse uideo, neq; adeò ueracem aut ineptum quenquam omnium, ut, nisi omnes ea agant quæ ipse agit, se quoq; neget acturum esse quicquam. Is enim tum legibus malæ tractationis teneretur. Decere enim censeo, constitutam ab utraq; stipem, & à natura & à lege, iustè reddi, & ultrò pendere. Sicut igitur uniuscuiusque nostrum parens est aliquis: sic uniuersæ ciuitatis communes parentes, ciues uniuersi sunt existimandi. atque adeò non eripiendum eis quicquam est, quod respub. largitur, ut si horum nihil fieret, eis aliunde prospiciendum esset, ne qua re egerent. Quod si lo-

mihi uis.
Stultū esse iū-
uari nolle à
Barbaro, cum
possis etegeas.

6 Discordia
pauperū & lo-
cupletum tol-
lenda è medio.

Pauperibus
theatralem pe-
cuniam nō es-
se inuidendā.

Ita uiuendum
in ciuitatibus,
ut in priuatis
familijs.

Pauperes in
bona locuple-
tum inuadere
non debent.

Ciuium conso-
ciatio æqua es-
se debet.

Reprehensio
corrupti sta-
tus Athenien-
sis reipublicæ.
In Atheniensi
ignauia Philip-
pus principatu
potitus.

Atheniensem ci-
uitatē, etsi an-
nonæ copia flo-
reat, destitutā
& socijs et for-
titudine, in pe-
riculo esse.

cupletes in hac sententia sint, eos nō modò æqua facturos puto, sed utilia quoq;. Nam rebus necessarijs publicè fraudare aliquos, id efficere est, ut reipublicæ multi male uelint. Inopibus autem suaserim, ut quæ res locupletibus oneri est, & de qua haud iniuria queruntur, eam remouerent. Progrediar aut eodē modo quo dudum, & pro diuitum defensione uera dicere non dubitabo. Mihi enim nemo ita inhumanus, aut crudeli animo esse uidetur, nedum Atheniensium, sed nec cæterorum, ut pauperes & rerum necessariarum egenos capere ista cum uidet, ægrè ferat. Sed ubi colligitur res? in quo est difficultas? cum institutum illud à publico ad priuatum transferre uident quosdam, & magnū esse statim apud uos eius sententiæ autorem, & (quod ad securitatem quidem attinet) immortalem: atque aliud esse occultum suffragium à manifesto plausu, hæc diffidentia, hæc iracundiam mouent. Est enim, Athenienses, ex æquo & bono colenda reipub. societas, ita uti diuites uitam suam in tuto collocatam esse putent, deq; ea non sollicitentur: in periculis autem, ut pro patriæ salute ope suas in commune conferant. Reliqui, ut cōmunia pro communibus habeant, ijsq; pro portione fruantur: priuata uerò, pro proprijs possessoris. Sic & parua urbs magna fit, & magna conseruatur. Quæ igitur ab utrisque præstanda esse uideantur, hæc ferè sunt. Quo autem pacto ritè fieri queant, distinctius est explicandum. Verum præsentium negotiorum & perturbationis, multæ iam olim collectæ, causæ sunt: quas, si uobis audire cordi est, narrabo. Emoti estis, Athenienses, ex eo fundamento, in quo uos maiores uestri reliquerunt: ac præesse Græcis, & legionib. instructis, omnes affectos iniurijs adiuuare, superuacanei & inanis esse sumptus, persuasum uobis ab ijs est, quorum istæ sunt in reipublica actiones. At ocium agere, & nusquam officio fungi, sed singulatim omnia proijcere, & sinere ut alij ea intercipient, admirabilem felicitatem, & rem nullo cum periculo coniunctam esse putatis. Quæ dum fiunt, alius occupauit eum locum, in q̄ uos collocatos esse oportebat: is felix, & magnus, & multorum dominus factus est, meritò. Rem enim magnam & honorificam, & splendidam, & de qua omni tempore maximè urbes inter se contendunt, postquam & Lacedæmonij cladem acceperunt, & Thebani propter Phocense bellum occupati sunt, & uos negligitis, desertam suscepit. Proinde formido ad alios, multitudo sociorum & magnitudo potentiæ ad eum deuēnit: tantisq; & talibus rebus Græci iam circumuenti sunt uniuersi, ut etiam quid consuli debeat, non sit in promptu. Quanquam autem, Athenienses, res præsentis, ut ego iudico, omnibus sunt formidolosæ, nulli tamen ex omnibus in maiore sunt periculo quàm uos: non eò tantum, quòd uobis Philippus potissimum insidiatur, sed & quòd omnium estis ignauissimi. Quod si rerum uænalium copiam & annonæ in foro ubertatem intuentes, ijs deliniti estis, tanquam extra omne periculum sit reipublica: neq; conuenienter, neque rectè rem iudicatis. Forum enim et celebratam uel malè uel bene esse instructam, ex his rebus estimari queat. Urbs autem, quam perpetuò Græcis imperare uelle, ac uel solam aduersaturam, & libertatis omnium defensionem suscepturam censeas: non ita

me

me Deus amet, è rerum uenaliū copia & uilitate æstimanda est: sed illud uidendum, an sociorum beneuolentia freta sit, an armis ualeat: hæc in urbe consideranda sunt. Quæ malè se apud uos, & non bellè uniuerſa habent. idq; ea ratione intelligetis, si cogitabitis, quando perturbatissimus fuerit Græciæ status, nullum certè tempus, quàm hoc præſens, perturbatius quifquam dicet. Omni enim ætate ſuperiori, in duas has factiones diuiſi fuerunt Græci, Lacedæmonios & uos: cæteri autem Græci, partim nobis, partim illis obediebant. Regi uerò Perſarum per ſe quidem æquè apud omnes nulla erat fides: ſed bello uictis ſibi adiungendis, tantisper fidem inueniebat, dum horum opes alteris æquaſſet. Poſt ijs quos conſeruauat, non minus erat inuiſus, quàm ueteribus inimicis. Nunc uerò Rex Perſarum omnibus Græcis eſt coniunctus, nobiſcum autem minimè omnium, niſi nunc ex parte correxerimus. Deinde patrociniā multa ſunt, & undelibet conciliātur: ac etſi principatū omnes ſibi uendicāt, deſciſcunt tamen quidam, & inuidet, & diffidunt inter ſe, ſecus quàm oportebat: diuulſiq; ſunt ſinguli, Argiui, Thebani, Corinthij, Lacedæmonij, Arcades, nos. ſed tamen, cum in tot partes & tot principatus res Græcorū ſint diremptæ, ſi uerum liberè dicendum eſt, apud horum neminem Curias & prætoria magis deſerta uideas à Græcorum negotijs, quàm noſtratiā: meritò, neque enim amans, neque confidens, neque metuens quifquam uos appellat. Cauſa uerò harum rerum eſt non una, Athenienſes, alioqui facile mutarem: ſed multa & uaria commiſſa ab omni æuo delicta, quorum ſingulis omiſſis, unum quò omnia tendūt, dicam: precatus à uobis, ſi uera liberè dixerò, ne mihi ſuccenſeatis. Quæcunque fuerunt rei gerendæ occaſiones, à proditoribus uenditæ ſunt, atque ocij ſanè uos & tranquillitatis participes fuiſtis, quib. deliniti, dum ijs qui uos lædunt, non grauiter iraciimini, alij honores abſtulerunt. Ac quæ ad cætera quidem attinēt, non eſt exquirere nunc opere precium: ſed ubi aliqua Philippi mentio incidit, ſtatim quidam ſurgens dicit, Non eſſe nugandum, nec decernendum bellum, atque ordine collationem inſtituit: In pace uiuere quàm præclarum: & Magnum alere exercitum quàm difficile: & Quidam diripere uolunt ærariū: aliaſq; fabulas narrant, ut opinantur, ueriſſimas. Verum, pacem ut ſeruetis, non uobis certè eſt perſuadendum, quibus perſuafum eſt: ſed illi, qui rei militari uacat. Cui perſuaſum ſi fuerit, in uobis ſanè mora nulla erit. Moleſta autem exiſtimanda ſunt, non quæ tuendæ ſalutis cauſa inſumpſerimus, ſed ea quæ perferemus, niſi hæc facere uoluerimus: ac direptio ærarij, inuēta cuſtodia qua conſeruetur, prohibenda eſt, non deſertione utilitatis. Quanquam idipſum iniquo animo fero, ſi ueſtrū quibuſdam pecuniæ direptio eſt moleſta, quam uobis & cuſtodire, & peculatores punire licet. Philippus autem Græciam uniuerſam ordine ſic diripiens, eamq; cum ueſtro periculo diripiens, non eſt moleſtus. Qui ſit igitur, Athenienſes, ut qui tam apertè iniurias facit, & urbes occupat, eum nemo unquam iniuſtè facere, aut mouere bellum dixerit: qui uerò non concedenda, neq; negligenda hæc eſſe ſuadent, eos bellum facere dicant: Quòd cauſam ſecuturarum è bello difficultatum (neceſſe enim neceſſe eſt

*Perturbatio
præſentium
temporum.*

Rex Perſarū.

*Græcorum fa-
ctiones.*

*Athenienſium
ſolitudo.*

Proditiones.

*Pacis intempe-
ſtiuū ſtadium.*

*Proditores
perſtringuntur.*

multas oriri è bello molestias) ijs qui uestra causa optima dicere solent, uniuerſi acceptum ferre uolunt. Censent enim, si uos concorditer unoq; animo Philippum ulciscamini, & illum superatum iri à uobis, & se à quo mercedem accipiant, non habituros. Sin* à primis tumultibus irati aliquibus, ad exercenda iudicia conuertamini, tum se ijs accusandis utrumque consecuturos, & laudationem à uobis, & largitionem ab illo: tum uos, ob ea propter quæ ipsi mulctandi essent, pœnas de uestris defensorib. sumpturos. Ac spes quidem istorum hæ sunt. Hinc illud est ut dicant, uelle aliquos bellum facere. Ego uerò exploratum habeo, cum Atheniensium nemo decreuisset bellum, tum alia multa quæ nostræ urbis sunt, tenere Philippum, tum nunc auxilia misisse Cardiam. Quod si nos præ nobis ferre nolumus, cum bellum gerere nobiscum: mortalium omnium stolidissimus esset, si id coargueret. Nam si uiolati negant, quid uiolanti est faciendum? Sed ubi nos ipsos inuaserit, quid tum dicemus? Ille quidē se bellum gerere negabit, sicut nec Oritis dixit, militibus in eorum agro uersantibus: nec Pheræis, priusquam in mœnia faceret impetū: nec Olynthijs, ab initio, donec in ipsorū agro cum exercitu adesset: num tum quoque dicemus, eos qui uim propulsare iubent, concitare bellum? Proinde restat ut seruiamus. neq; enim quicquam est tertium. Neque uerò nos, ijsdem de rebus, de quibus alij, periclitamur. Non enim subigere nostram urbem uult Philippus: non, sed funditus euertere. Satis enim intelligit, seruire uos neq; uelle: neq; si uelitis, posse. nam imperare consueuistis. Negotia uerò ei facessere, si detur occasio, posse, plura quàm cæteros homines omnes. Quapropter uobis non parcat, si in potestatem suam redegerit. Tanquam igitur de aris & focis decertandum sit, sic statuendum uobis est: & qui se illi uendiderunt, aperte, odio prosequendi, & in cruciatum abripendi. Non enim possunt, non possunt externi hostes superari, antequam domesticos hostes puniueritis. Alioqui nequit fieri, dum in hos tãquam scopulos impingitis, quin sitis illis posteriores. Vnde nam enim putatis, eum nunc in uos esse contumeliosum? Nam quid faciat, si hoc non facit, equidem non uideo, qui cum alios benefaciendo, si nihil aliud, seducat, uobis iam minatur? ueluti, Thessalos multis beneficijs pellexit in præsentem seruitutem: neque dicendo quisquam consequi possit, quàm multis rebus infelices Olynthios, data prius Potidæa, multisq; alijs, deceperit. Thebanos nunc pellicit, Bœotia eis tradita, posteaquam eos bello magno & difficili liberauit. Proinde hi omnes emolumento aliquo percepto, partim iam ea perpessi sunt quæ omnes sciunt: partim quicquid tandem casus tulerit, patientur. Vobis autem erepta quæ sint, taceo: sed in ipsa pacificatione quantis fraudati estis: quantis spoliati? nonne Phocensibus: nonne Pylis: nonne Thraciæ imperio, Dorisco, Serrio, Cersoblepte ipso: nonne Cardiam nunc habet, & confitetur? Cur igitur eo modo cum illis, & alia ratione uobiscum agit? quod in sola nostra repub. inter omnes, impunitas agendæ hostium causæ datur: & si quis pecuniam acceperit, tutò apud uos dicendi potestatem habet, etsi uestris opibus spoliati sitis. Non tutum Olynthi fuisset, causam Philippi agere, nisi beneficij

pars

ἐπεὶ τὴν πρῶ-
των δορυβοῶν
αὐτῶν ἀμέ-
νοι τινος.

Athenienses,
nisi Philippo
restituerint, de
excidio peri-
clitari.

φαιδῶς ἐτι-
am ad μισθὸν
referri potest.
Proditores,
quibus fretus
Philippus, in-
sultet Atheni-
ensibus, è me-
dio tollendos.

τὰ ὑδὴ δεῖ-
κναι.

pars aliqua ad multitudinem Olynthiorum peruenisset è fructibus Potidææ. Nō licuisset in Thessalia causam Philippi agere, nisi ad multitudinē Thessalorū, eiectionis à Philippo tyrannis, beneficij pars peruenisset, & Py-læa restituta. Non fuisset Thebis tutum, ante redditam Boeotiam, & Phocenses deletos. Sed Athenis, cum non modò Amphipolim & Cardianorum regionem Philippus eripuerit, sed & Eubœam cōtra nos, tanquam arcem munierit, & nunc ad Byzantium accedat, tutum est defendere Philippum. Itaq; istorum aliqui è mendicis repente facti sunt diuites, & ex ignobilibus & obscuris clari & illustres: uos contrā, è claris obscuri, è locupletibus inopes. Urbis enim opes ego esse existimo, socios, fidem, beneuolentiam: quorum uos omnium estis inopes. Quæ quia negligitis, & ad istum modum res ferri sinitis, ut ille beatus & magnus, & formidolosus est omnibus Græcis & Barbaris: ita uos deserti & humiles, prosperitate fori & annonæ splendidi, rerum quæ requiruntur instructione ridiculi. Non autem eodem modo quosdam oratorum & uobis & sibi metipsis consulere uideo. Vos enim quiescere iubent, tametsi uos aliquis uiolarit: quum ipsi apud uos quiescere non possint, nemine eos uiolante. Quod si quis sine cōuicio roget, Dic mihi, quamobrem, cum exploratum habeas Aristodeme (nemo enim talia ignorat) ut priuatorum hominum uitam esse tutam & ociosam, & extra periculum: sic eorum qui uersantur in re-pub. criminosa, & lubrica, & quotidianorum certaminum & malorum plenam: nō quietam & ociosam, sed periculosam amplecteris? Quid respondeas? Nam si (quod optimum dicere posses, id te uerè dicere concederemus) te honoris & gloriæ studio ista facere omnia: demiror equidem, cur tibi propter ista facienda esse omnia censeas, neque ullum uel laborem uel periculum recusandum: reipub. autem sis autor, hæc per socordiam ut amittat? Neque enim illud dices, te oportere in reipub. esse cōspicuum, reipub. nullam esse oportere apud Græcos auctoritatem. Quin nec illud uideo, reipub. tutum esse suum agere negotium, tibi periculosum, nisi te in aliena negocia curiosè ingesseris. Imò contrā tibi ex factis tuis & curiositate extrema impendēre pericula, reipub. ex ocio. At hercule auita et patria gloria te excitat, quam tibi turpe fuerit amittere: respublica uerò nullam claritatem & celebritatem accepit à maioribus? Sed ne hoc quidem ita se habet. Tibi quidem peculator fuit pater, siquidem similis fuit tibi: à reipub. uerò nostra, ut omnes sciunt Græci, bis è maximis periculis, maiorum nostrorum temporibus, sunt liberati. Verum non æqualiter, neque ciuilitate sua quidam & publica administrant. Quo pacto enim æquum est, istorum quosdam è carcere progressos, semetipsos ignorare: reipub. autem, quæ alijs Græcis hætenus præfuit, & principatum obtinuit, nunc in obscuritate omni & humilitate uersari? Etsi autem habeo præterea quæ dicam multa, & de multis, desinam. neq; enim penuria uerborum uel nunc, uel unquam aliàs, malus mihi rerum esse status uidetur: sed cum uos audiuiſtis omnia quæ expediunt, & in eo consentitis, ea rectè dici: eos qui interturbare illa & peruertere student, ex æquo in hoc confessu auditis, cum non ignoretis eos. E' primo enim aspectu certò scitis,

Proditores locupletantur, urbs perit.

In Aristodemum, hominē in quietum, quietis suasorem.

Gloria maiorum asserenda.

Athenienses delectantur proditoribus.

tis, quis mercede concionetur, & quis in repub. Philippo subseruiat, & quis reuera consultum rebus esse cupiat: & quis id agat, ut his reprehensis, re in risum & conuicium uersa, nihil ipsi quod ad rem faciat, faciatis.

Conclusio gra-
uissima.

Hæc uera sunt, magna cum libertate, simpliciter, ex beneuolentia, rectissime dicta: non assentationis & imposturæ plena oratio, argentum allatura dicenti, reipub. negocia hostibus traditura. Aut igitur à talibus moribus est recedendum, aut deprauatio & clades rerum omnium ascribenda ne-
mini quàm uobis ipsis.

LITERAE PHILIPPI, HIERO-

NYMO VVOLFIO IN-

terprete.

PHILIPPVS SENATVI POPVLOQVE

Atheniensi S. D.

Causa scriben-
di.
Excusatio pro
lixitate.

VVM sæpe legatos miserim, ut pactis & conuentis stare mus, idq; uos nihil mouerit: significandum uobis esse du-
xi, quibus in rebus iniuriam mihi fieri existimem. Ne ue-
rò miremini epistolæ prolixitatem. Quia enim multæ cõ-
querendi causæ sunt, necesse est omnes perspicuè expli-
cari. Ac primum, Nicias caduceatore è mea ditione ab-

1 Nicias cadu-
ceator abre-
ptus.

2 Thasiorū in-
iuriæ nō prohi-
bitæ.

3 Diopithis
uiolentia.

Violatio lega-
ti.

Ab exemplo
Atheniensium.

4 Calliæ inu-
ria.

5 Legati ad
Persarum re-
gem missi.

repto, tantum abest ut fontes obiurgaueritis ob ius uiolatum, ut etiam af-
fectum iniuriæ decem menses in uinculis habueritis, nostrasq; literas quas
ferebat, pro concione legeritis. Deinde quum Thasi Byzantium iri-
remes & piratas qui uellent, susciperent, id nihil uobis curæ fuit: quan-
tū in foedere perscriptum est, pro hostibus esse habendos, quicunque id fa-
ciant. Circa eadem tempora, Diopithes facta in regionem meam impres-
sione, non modò Crobylen & Tirystasin, ciuibz in seruitutem abductis,
diripuit: sed & finitimam Thraciam populatus, eorū uiolentiæ tandē est
prouectus, ut Amphilochem, qui de captiuis redimendis legatus uene-
rat, comprehensum, & in extremam necessitatem adductum, nouem ta-
lentis extortis dimiserit. & hæc populo approbante fecit. Atqui cum cete-
ris omnibus præconem & legatos uiolare, impium uidetur: tum uobis
in primis. Certè, quum Megarenses Anthemocritum sustulissent, tanta
iracundia populus exarsit, ut eos mysterns prohiberet, & in monumentū
iniuriæ statuam ante portas erigeret. Quid uerò iniquius est, q̃ uos ipsos
nūc ea facere, quæ facta ab alijs tam iniquis animis tulistis? Præterea Calli-
as uester imperator, urbes in Pagasitano sinu sitas uniuerfas cepit, uobis
foedere, mihi societate coniunctas. Qui uerò in Macedoniam nauigabāt,
eos uendebat, pro hostibus omnes habens. Et propter hæc facinora uos
eum publicis præconijs extulistis. Quare ualde dubito, quid his per uos
adijci posset, si palam mecum bellum gereretis. Nam quum haud occultè
dissentiremus, prædones emittebatis, & eos qui ad nos nauigabant, uen-
debatis, aduersarios nostros iuuabatis, imperiū meum infestabatis. Ad
eam denique iniquitatem & hostile odium progressi estis, ut etiam Per-
se, missis legatis, persuadere studueritis, ut mihi bellum inferret. id quod
maximè quiuis demiretur. Antequam enim is Aegyptum & Phoeniciam
capisset